

UZASADNIENIE

do uchwały Komisji Habilitacyjnej, powołanej w dniu 28 października 2022 przez Radę Dyscypliny Nauki biologiczne Uniwersytetu Gdańskiego, w celu przeprowadzenia postępowania habilitacyjnego dr Joanny Świętej-Musznickiej w dziedzinie nauk ścisłych i przyrodniczych, w dyscyplinie nauki biologiczne

Przebieg postępowania habilitacyjnego

Rada Doskonałości Naukowej w dniu 10 czerwca 2022 r. wszczęła postępowanie habilitacyjne dr Joanny Świętej-Musznickiej. 24 czerwca 2022 r. Rada Dyscypliny Nauki biologiczne Uniwersytetu Gdańskiego przyjęła postępowanie, co umożliwiło Radzie Doskonałości Naukowej wyznaczenie, w dniu 10 października 2022 r., części składu komisji habilitacyjnej. Dnia 28 października 2022 r. Rada Dyscypliny Nauki biologiczne Uniwersytetu Gdańskiego powołała pełną Komisję Habilitacyjną w składzie: przewodniczący - prof. dr hab. Adam Boratyński, Instytut Dendrologii PAN; recenzenci - dr hab. Monika Dering, Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu, dr hab. Magdalena Moskal-del Hoyo, Instytut Botaniki im. Władysława Szafera PAN, dr hab. Anna Hrynowiecka, prof. PIG-PIB, Państwowy Instytut Geologiczny-Państwowy Instytut Badawczy, dr hab. Maria Lityńska-Zajac, prof. IAE PAN, Instytut Archeologii i Etnologii PAN w Warszawie; członek komisji - dr hab. Leszek Rolbiecki, prof. UG, Wydział Biologii Uniwersytetu Gdańskiego, sekretarz - dr hab. Anna Aksmann, prof. UG, Wydział Biologii Uniwersytetu Gdańskiego.

Harmonogram postępowania habilitacyjnego umieszczony został na stronie internetowej Wydziału Biologii Uniwersytetu Gdańskiego wraz z wnioskiem i autoreferatem Habilitantki. Po uzyskaniu kompletu recenzji na stronie tej zamieszczono również skład Komisji oraz recenzje. Posiedzenie Komisji, w trybie hybrydowym, zwołano na 15 lutego 2023 r.; część Komisji deklarująca osobistą obecność na posiedzeniu została zaproszona do siedziby Wydziału Biologii Uniwersytetu Gdańskiego, pozostałe osoby otrzymały link do spotkania na platformie MS Teams.

Komisja Habilitacyjna zapoznała się z dokumentami dotyczącymi postępowania habilitacyjnego dr Joanny Świętej-Musznickiej: (a) autoreferatem, przedstawiającym osiągnięcia naukowe, informacją o wykazywaniu się istotną aktywnością naukową realizowaną w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej, w szczególności zagranicznej, wykazem pozostałych osiągnięć naukowych, dydaktycznych, organizacyjnych i popularyzatorskich Habilitantki; (b) publikacjami stanowiącymi osiągnięcie Habilitantki; (c) oświadczeniami współautorów publikacji, stanowiących główne osiągnięcie Habilitantki z określeniem ich indywidualnego wkładu pracy; (d) kopią dyplomu doktorskiego; (e) wnioskiem o przeprowadzenie postępowania habilitacyjnego. Komisja zapoznała się również z recenzjami dorobku Habilitantki przygotowanymi przez powołanych Recenzentów.

Komisja stwierdziła, że dokumentacja została przygotowana zgodnie z wymaganiami określonymi w ustawie z dnia 20 lipca 2018 Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. 2018 poz. 1668, ze zmianami) i od strony formalnej nie budzi zastrzeżeń.

Sylwetka naukowa Habilitantki

Pani dr Joanna Święta-Musznicka ukończyła studia magisterskie na Wydziale Biologii, Geografii i Oceanologii Uniwersytetu Gdańskiego w 2000 roku, uzyskując tytuł zawodowy magistra biologii. Pracę magisterską, zatytułowaną „Flora kopalna stanowiska archeologicznego przy zbiegu ulic Piwnej i Kaletniczej w Gdańsku ze szczególnym uwzględnieniem roślin użytkowych” wykonała pod kierunkiem prof. dr hab. Małgorzaty Latałowej.

Stopień doktora nauk biologicznych w zakresie biologii Habilitantka uzyskała na Wydziale Biologii, Geografii i Oceanologii Uniwersytetu Gdańskiego w roku 2005, a tytuł jej rozprawy doktorskiej, wykonanej pod kierunkiem prof. dr hab. Małgorzaty Latałowej, brzmiał „Rekonstrukcja paleoekologiczna późnoholoceńskiej historii wybranych jezior lobeliowych na tle zmian zachodzących w ich zlewniach”.

Od roku 2004 Habilitantka związana jest zawodowo z Katedrą Ekologii Roślin Wydziału Biologii Uniwersytetu Gdańskiego; w latach 2004-2005 zatrudniona była jako specjalista techniczny, a od 01.11.2005 roku pracuje w tej samej jednostce na stanowisku adiunkta badawczo-dydaktycznego.

Ocena dorobku Habilitantki

Na podstawie zgromadzonej dokumentacji Komisja Habilitacyjna oceniła kolejno:

- główne osiągnięcie naukowe Habilitantki,
- aktywność naukową realizowaną w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej, w szczególności zagranicznej,
- pozostały dorobek naukowy Habilitantki, osiągnięcia dydaktyczne, organizacyjne i popularyzatorskie Habilitantki.

Ocena głównego osiągnięcia naukowego Habilitantki

Jako osiągnięcie naukowe p.t. „Naturalne uwarunkowania i konsekwencje przyrodnicze rozwoju osadnictwa na terenie Gdańska (V-XV w.) w oparciu o dane paleoekologiczne z miejskich stanowisk archeologicznych” dr Święta-Musznicka przedstawiła cykl pięciu spójnych tematycznie prac naukowych, opublikowanych w latach 2011-2021. Cztery z nich opublikowane zostały w czasopiśmie z listy JCR (Q1), jedna natomiast w polskojęzycznym recenzowanym wydawnictwie naukowym. We wszystkich tych pracach Habilitantka jest pierwszym autorem, a w czterech z nich autorem korespondencyjnym. Sumaryczny IF wspomnianych prac (wg roku opublikowania) wynosi 8,32, a liczba punktów ministerialnych, wg ujednoliconych wykazów z 2017 i 2021 roku wynosi 210. Prace te były ponad 60-krotnie cytowane.

Celem osiągnięcia naukowego przedstawianego przez Habilitantkę była analiza przemian zachodzących na terenie średniowiecznego Gdańska pod wpływem rozwoju osadnictwa na tych terenach. Habilitantka dokonała rekonstrukcji naturalnych uwarunkowań rozwoju osadnictwa we wczesnym średniowieczu, opisała przemiany lokalnych ekosystemów pod wpływem rozwoju miasta, scharakteryzowała warunki ekologiczne na terenie średniowiecznego Gdańska oraz podjęła próbę rekonstrukcji składu flory i roślinności antropogenicznej w kolejnych etapach rozwoju tego miasta.

Za najważniejsze osiągnięcie naukowe zawarte w cyklu publikacji przedstawionych w postępowaniu habilitacyjnym należy uważać kompleksowe opisanie przyrodniczej historii średniowiecznego Gdańska z uwzględnieniem naturalnych uwarunkowań rozwoju osadnictwa i przemian ekosystemów w skali czasowej i przestrzennej, potwierdzenie historycznej koncepcji co do czasu zasiedlenia najstarszych dzielnic miasta oraz wykazanie istnienia na badanym terenie rozbudowanej sieci hydrologicznej, której układ z czasów średniowiecza do dziś nie został rozpoznany.

Wszystkie Recenzentki pozytywnie oceniły osiągnięcie naukowe Habilitantki, stwierdzając, że spełnia ono wymogi określone ustawą z dnia 20 lipca 2018, Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.

Pani dr hab. Magdalena Moskal-del Hoyo zauważyła, iż prowadzone przez Habilitantkę badania są niezwykle cenne dla rozwoju nauk biologicznych, gdyż dokumentują historię setek taksonów roślin występujących lokalnie na obszarach pomiędzy Wisłą a Motławą oraz charakteryzują dynamikę zmian środowiskowych pod wpływem działalności ludzkiej, od pojawienia się zabudowań grodowych do powstania miasta o gęstej zabudowie. Podkreśliła również, że wyniki te mają znaczenie dla badań archeologicznych i historycznych, uzupełniając wiedzę o powstaniu i rozbudowie Gdańska o kontekst środowiskowy oraz użytkowanie roślin w średniowieczu. Recenzentka skonkludowała, iż wyniki badań zamieszczone w publikacjach wchodzących w skład osiągnięcia są bardzo cenne naukowo, gdyż są wynikiem wieloletnich, bardzo wnikliwych i prowadzonych na wysokim poziomie analiz. Podkreśliła również interdyscyplinarność prac opisanych w omawianym cyklu publikacji, cennych zarówno dla biologów, jak i archeologów i historyków. Oceniane osiągnięcie naukowe spełnia zatem, zdaniem Recenzentki, wymogi stawiane habilitacjom.

Druga z Recenzentek, Pani dr hab. Maria Lityńska-Zajac, stwierdziła, że przedstawiony przez Habilitantkę cykl prac przynosi znaczny postęp w stanie badań nad średniowieczem nie tylko dla Polski północnej, ale całej środkowej Europy. Podkreśliła, że badania Habilitantki mają charakter innowacyjny, mają wysoką wartość merytoryczną i mogą być uznane za wzorcowe dla prezentacji materiałów paleobotanicznych, a co więcej, wnoszą znaczący wkład w poszerzenie stanu wiedzy z zakresu opisywanej problematyki naukowej. Omawiając cykl publikacji stanowiących osiągnięcie naukowe Recenzentka zwróciła uwagę na szeroki warsztat badawczy Habilitantki, obejmujący wiele trudnych technik analitycznych. Zauważyła, iż publikacje napisane są klarownie i wielowątkowo, łącząc aspekty środowiskowe, antropogeniczne, dane archeologiczne i historyczne. Pani dr hab. Maria Lityńska-Zajac podsumowała, że Habilitantka w pełni osiągnęła założone cele, co zostało bardzo dobrze udokumentowane i zaprezentowane, zatem osiągnięcie spełnia kryteria ustawowe i może stanowić podstawę do ubiegania się o stopień doktora habilitowanego.

W takim samym tonie wypowiedziała się Pani dr hab. Monika Dering, która podkreśliła, że uzyskanie szczegółowego i kompleksowego obrazu powstawania i funkcjonowania średniowiecznego Gdańska i wpływu jego mieszkańców na środowisko możliwe było dzięki zastosowaniu różnorodnych technik i narzędzi badawczych. Recenzentka stwierdziła również, że prace Pani dr Joanny Świętej-Musznickiej świadczą o posiadaniu przez nią spójnej koncepcji badań archeobotanicznych i paleoekologicznych, co gwarantuje osiągnięcie znakomitych wyników także w przeszłości.

Podobnego zdania była czwarta Recenzentka, Pani dr hab. Anna Hrynowiecka, która stwierdziła, iż cykl prezentowanych publikacji stanowi oryginalne i spójne studium paleoekologiczne nad przyrodniczymi konsekwencjami kształtowania się średniowiecznej aglomeracji Gdańska dzięki korelacji wyników badań palinologicznych i makroskopowych szczątków roślin i zwierząt oraz ich konfrontacji z danymi historycznymi, archeologicznymi i paleoklimatycznymi. Recenzentka dodała również, że badania Habilitantki oparte na nowoczesnym warsztacie stanowią znaczący wkład w rozwój wiedzy z zakresu podejmowanej problematyki.

W następnej kolejności głos zabrał Pan dr hab. Leszek Rolbiecki, który również uznał cykl publikacji stanowiących osiągnięcie habilitacyjne za spójny tematycznie i cenny naukowo. Według niego na szczególną uwagę zasługują wyniki dotyczące pasożytów, gdyż analizy takie dostarczają niezwykle cennych informacji o stanie sanitarnym i poziomie higienicznym żyjących dawniej ludzi. Tak, jak przedmówcy, wysoko ocenił osiągnięcie naukowe Habilitantki.

Pozytywną opinię o osiągnięciu habilitacyjnym Pani dr Joanny Świętej-Musznickiej wyraziła również Pani dr hab. Anna Aksmann. Podkreśliła ona wieloaspektowość i szeroki zakres prowadzonych przez Habilitantkę badań oraz doskonały warsztat badawczy, który pozwolił na szczegółową analizę i wnikliwą interpretację uzyskanych wyników.

Dyskusję podsumował Przewodniczący Komisji, Pan prof. dr hab. Adam Boratyński stwierdzając, że Komisja Habilitacyjna uznaje osiągnięcie naukowe Pani dr Joanny Świętej-Musznickiej za spełniające w pełni wymogi określone ustawą z dnia 20 lipca 2018, Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, w zakresie niezbędnym do nadania Habilitantce stopnia doktora habilitowanego.

Ocena aktywności naukowej realizowanej w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej, w szczególności zagranicznej oraz pozostałej aktywności naukowej, dydaktycznej i popularyzatorskiej Habilitantki

Na dorobek Habilitantki, poza głównym osiągnięciem naukowym, składa się 35 publikacji o sumarycznym IF =42,785. Indeks H uzyskany przez kandydatkę jest równy 9 (WoS). Pani Doktor jest ponadto autorem lub współautorem 104 wystąpień konferencyjnych. Była współredaktorem tomów konferencyjnych jednej krajowej i jednej międzynarodowej konferencji, a trzykrotnie członkiem komitetu organizacyjnego. Wykonała 6 ekspertyz z zakresu analiz paleoekologicznych w ramach współpracy z innymi ośrodkami badawczymi, Muzeum Archeologicznym w Gdańsku, firmami archeologicznymi oraz 2 ekspertyzy dla Prokuratury jako biegły sądowy. Kierowała czterema projektami badawczymi (dwa z nich sfinansowano ze środków KBN i NCN, dwa ze środków dla Młodych Naukowców w ramach badań własnych UG) oraz była wykonawcą w 12 projektach realizowanych w jednostce macierzystej i poza nią. Pani dr Święta-Musznicka odbyła również kilka staży naukowych, w tym w ośrodkach zagranicznych Wielkiej Brytanii, Szwecji, Estonii, Holandii i Francji.

W roku 2016 Habilitantka otrzymała Zespołową Nagrodę Rektora UG (nagroda pierwszego stopnia), za wkład w interdyscyplinarne studia nad wpływem zmian klimatu i działalności człowieka na środowisko przyrodnicze w skali lokalnej, regionalnej i kontynentalnej.

Ponadto Habilitantka prowadziła szereg zajęć kursowych dla studentów I i II stopnia i studiów podyplomowych oraz sprawowała opiekę merytoryczną nad 7 pracami magisterskimi, a po

uzyskaniu stopnia doktora była promotorem 7 prac dyplomowych i 15 magisterskich. Obecnie jest promotorem pomocniczym w jednym przewodzie doktorskim.

W zakresie działalności organizacyjnej, Pani dr Święta-Musznicka była zaangażowana w organizację dwóch konferencji naukowych i licznych wydarzeń popularyzujących naukę. Pracuje również na rzecz Wydziału Biologii UG, uczestnicząc w pracach Wydziałowego Zespołu ds. Zapewniania Jakości Kształcenia, Rady Programowej kierunku Biologia i Rady Programowej kierunku Ochrona zasobów przyrodniczych.

Podczas obrad Komisji 15 lutego 2023 r. wszyscy członkowie Komisji zgodzili się, że w powyższym zakresie Habilitantka wykazała się dużą aktywnością. Stwierdzono, że Habilitantka prowadziła aktywność naukową nie tylko w jednostce macierzystej, ale również w innych jednostkach krajowych oraz zagranicznych, takich jak Institute of Ecology and Earth Sciences, University of Tartu (Estonia), Department of Biology and Environmental Sciences, University of Kalmar (Szwecja), Queen Mary University of London (Wielka Brytania), czy Institute of Biodiversity and Ecosystem Dynamics, University of Amsterdam (Holandia).

W czasie dyskusji podkreślano, iż Habilitantka wykazuje się zarówno umiejętnością kierowania pracami zespołu badawczego, na co wskazuje realizacja własnych projektów, jak i umiejętnością pracy w zespołach kierowanych przez innych badaczy. Zauważono również, że jej szeroka współpraca krajowa i międzynarodowa zaowocowała bardzo dobrze opublikowanymi pracami naukowymi w prestiżowych czasopismach. Członkowie Komisji wysoko ocenili także działalność dydaktyczną Habilitantki, która realizuje zajęcia dydaktyczne nie tylko na Wydziale Biologii, ale także na innych Wydziałach Uniwersytetu Gdańskiego. Prócz zajęć kursowych, Pani Doktor kształci słuchaczy studiów podyplomowych oraz opiekuje się pracami dyplomowymi studentów I i II stopnia studiów. Na koniec omówiono szczególnie zaangażowanie Pani dr Joanny Świętej-Musznickiej w popularyzację nauki oraz jej działalność organizacyjną na rzecz Wydziału. Wszystkie ww. aspekty działalności Pani dr Joanny Świętej-Musznickiej zostały ocenione pozytywnie przez wszystkich członków Komisji.

Podsumowując tę część dyskusji, Przewodniczący Komisji, Pan prof. dr hab. Adam Boratyński stwierdził, że w świetle recenzji i wypowiedzi członków Komisji uznać należy, że Habilitantka wykazała się wysoką aktywnością naukową realizowaną w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej, w szczególności zagranicznej, co w połączeniu z jej pozostałym dorobkiem naukowym, osiągnięciami dydaktycznymi, organizacyjnymi i popularyzatorskimi w pełni uzasadnia wniosek Pani dr Joanny Świętej-Musznickiej o nadanie jej stopnia doktora habilitowanego.

Wniosek końcowy

Komisja na posiedzeniu w dniu 15 lutego 2023 r. stwierdziła, że zarówno poziom merytoryczny przedstawionego przez dr Joannę Świętą-Musznicką osiągnięcia naukowego pt. „Naturalne uwarunkowania i konsekwencje przyrodnicze rozwoju osadnictwa na terenie Gdańska (V-XV w.) w oparciu o dane paleoekologiczne z miejskich stanowisk archeologicznych”, jak i aktywność naukowa Habilitantki, prowadzona w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej, w szczególności zagranicznej, a także pozostały dorobek naukowy oraz dydaktyczny i popularyzatorski spełniają kryteria określone w Ustawie z dnia 20 lipca 2018 Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. 2018 poz. 1668, ze zmianami), i uwzględniając uchwałę nr 122/19 Senatu Uniwersytetu Gdańskiego z dnia 26 września 2019 (określającą sposób

ZAŁĄCZNIK NR 1

postępowania w sprawie nadania stopnia naukowego doktora habilitowanego w Uniwersytecie Gdańskim, ze zmianami), przedkłada Radzie Dyscypliny Nauki biologiczne Uniwersytetu Gdańskiego uchwałę popierającą wniosek o nadanie stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk ścisłych i przyrodniczych w dyscyplinie nauki biologiczne Pani dr Joannie Świętej-Musznickiej.

Wyniki głosowania nad poparciem wniosku Pani dr Joanny Świętej-Musznickiej o nadanie stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk ścisłych i przyrodniczych w dyscyplinie nauki biologiczne:

ZA: 7 głosów; PRZECIW: 0 głosów; WSTRZYMUJĄCYCH SIĘ: 0 głosów.

Przewodniczący Komisji

prof. dr hab. Adam Boratyński